

Ο αυτοματισμός στις εργασίες διαχείρισης περιοδικών:

έρευνα σε βιβλιοθήκες της Αθήνας

Αναστασία Διαγγελάκη
Χριστίνα Κανάκη

(Ιωάννινα, Σεπτέμβριος 2008)

Σκοπός της εισήγησης

Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας με αντικείμενο τη διερεύνηση του επιπέδου αυτοματισμού των εργασιών που αφορούν στη διαχείριση των περιοδικών

(Πραγματοποιήθηκε σε βιβλιοθήκες της Αθήνας, Φεβρουάριος – Σεπτέμβριος 2006)

Σκοπός της έρευνας

η ανάδειξη των παραγόντων που επηρέασαν την εφαρμογή των αυτοματοποιημένων συστημάτων στο περιβάλλον των βιβλιοθηκών, ειδικά ως προς τη διαχείριση των περιοδικών

Διευκρινήσεις

- Δεν αποτέλεσε στόχο της έρευνας η όποιας μορφής αξιολόγηση των αυτοματοποιημένων συστημάτων, υπό την έννοια της αποτίμησης των δυνατοτήτων τους, ούτε και
- η συγκριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων στη βάση των δυνατοτήτων των διαφόρων προγραμμάτων

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας 1/3

Σημείο πρώτο

Κύριος δείκτης αποτίμησης της εισαγωγής νέων τεχνολογιών στις βιβλιοθήκες :

η ικανοποίηση των αναγκών των χρηστών

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας 2/3

Σημείο δεύτερο

Μια πτυχή αξιολόγησης των εφαρμογών αυτοματισμού στις βιβλιοθήκες για την οποία δεν έχει δοθεί έμφαση στη βιβλιογραφία είναι:

«η εξέταση της πραγματικής χρήσης, ή κατά μία έννοια της αξιοποίησης των διαφόρων λειτουργιών των αυτοματοποιημένων συστημάτων από το προσωπικό των βιβλιοθηκών με σκοπό την ικανοποίηση των στόχων της βιβλιοθήκης, όπως επίσης και των πιθανών παραγόντων που επηρεάζουν αυτή τη χρήση» (Skretas, 2005 p. 140)

Επισκόπηση της βιβλιογραφίας 3/3

Σημείο τρίτο

Σύμφωνα με τη γενική θεωρία εισαγωγής νέων τεχνολογιών ο παράγοντας « **πραγματική χρήση**» έχει χρησιμοποιηθεί ως δείκτης απόδοσης σε διάφορα μοντέλα και σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων παραγόντων που αλληλεπιδρούν με ποικίλους τρόπους μεταξύ τους μπορούν να επιφέρουν μετά την εισαγωγή της τεχνολογίας, το **επιθυμητό κατά περίπτωση αποτέλεσμα**

Μεθοδολογική προσέγγιση

Τύπος : έρευνα αξιολόγησης

Συμμετέχοντες: οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των περιοδικών ανά βιβλιοθήκη

Μέθοδος: επιτόπια συνέντευξη με ημιδομημένο ερωτηματολόγιο

Δείγμα βιβλιοθηκών:

- Βιβλιοθήκες που εδρεύουν στο νομό Αττικής
- Βιβλιοθήκες που χρησιμοποιούν σύστημα αυτοματισμού που διαθέτει τη δυνατότητα διαχείρισης περιοδικών

Σχεδιασμός της έρευνας 1/3

Επιλογή βιβλιοθηκών

Πηγή: Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών Εθνικού Κέντρου
Τεκμηρίωσης (Απρίλιος 2006)

106 βιβλιοθήκες εδρεύουν στο Νομό Αττικής

54 βιβλιοθήκες πληρούν τα κριτήρια της έρευνας

Σχεδιασμός της έρευνας 2/3

Διαμόρφωση ερωτημάτων

Συγκρότηση 25 ερωτημάτων με βάση τη σχετική βιβλιογραφία και τη συνεργασία δυο διαφορετικών βιβλιοθηκών

Σχεδιασμός της έρευνας 3/3

Διαδικασία και συλλογή δεδομένων

Δοκιμαστικό στάδιο - διαδικασία συνεννοήσεων

Δυσκολία: συνεχιζόμενες για μακρύ χρονικό διάστημα
καταλήψεις των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων

Τελικό δείγμα: 20 βιβλιοθήκες

Ανάλυση

- Στατιστική επεξεργασία : χρήση Microsoft Excel
- Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων των συνεντεύξεων: ανάλυση περιεχομένου

Γενικά συμπεράσματα

- Με εξαίρεση την κύρια λειτουργία της καταλογογράφησης των περιοδικών δημοσιευμάτων, όλες οι υπόλοιπες εργασίες εκτελούνται σε μικρό ποσοστό με τη χρήση των ολοκληρωμένων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων αυτοματισμού
- Παράλληλα, χρησιμοποιούνται άλλα μη βιβλιοθηκονομικά λογισμικά για την εκτέλεση εργασιών που θα μπορούσαν να εκτελούνται με τη χρήση των ολοκληρωμένων συστημάτων

Παράγοντες επηρεασμού της πλήρους χρήσης με σειρά κατάταξης

- έλλειψη προσωπικού
- πλημμελής υποστήριξη εκ μέρους των προμηθευτών των συστημάτων
- μη παροχή επαρκούς εκπαίδευσής του προσωπικού στη χρήση τους
- αρνητική πρόθεση χρήσης που οφείλεται στο αρνητικό κλίμα που επικρατεί στο τοπικό περιβάλλον

Γενική παρατήρηση

- συγκρότηση μιας ειδικής κατηγορίας προσωπικού των βιβλιοθηκών που περιλαμβάνει αυτούς που ασχολούνται με τα περιοδικά και παρουσιάζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά ανεξάρτητα από το είδος βιβλιοθήκης που εργάζονται

Ειδικά συμπεράσματα Παρακολούθηση τευχών

Μόνο 9 από τις 20 βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν το σύστημά τους για την παρακολούθηση των τευχών

Λόγοι μη χρήσης του υποσυστήματος

- Οι εργασίες δεν γίνονται από τη βιβλιοθήκη (γίνονται κεντρικά από τον φορέα που την εποπτεύει)
- Δεν έχει παραμετροποιηθεί κατάλληλα το σύστημα, ώστε να είναι δυνατή η εκτέλεση
 - Η προμηθεύτρια εταιρία δεν ανταποκρίθηκε στο σχετικό αίτημα
 - Η βιβλιοθήκη αποθαρρύνθηκε και εκτελεί τις εργασίες με τον τρόπο που το έκανε και πριν την εφαρμογή του συστήματος αυτοματισμού

Συμπέρασμα: 11 από τις 20 βιβλιοθήκες επένδυσαν στην αγορά ενός υποσυστήματος που δεν χρησιμοποιούν και για ορισμένες από αυτές ήταν εκ των προτέρων γνωστό ότι δεν επρόκειτο να το χρησιμοποιήσουν

Ειδικά συμπεράσματα Χρήση άλλων λογισμικών

- Για την διεκπεραίωση εργασιών, όπως η οικονομική διαχείριση των συνδρομών, τα στατιστικά στοιχεία, η συνεργασία με άλλους φορείς (όπως Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών, Heallink κ.ά.) δεν χρησιμοποιείται το αυτοματοποιημένο σύστημα, αλλά το Excel ή το Word

Λόγοι χρήσης άλλου λογισμικού

- Ανεπάρκεια σε προσωπικό, ώστε να είναι δυνατή η αφιέρωση του απαιτούμενου χρόνου για την διερεύνηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων
- Μη ικανοποιητική υποστήριξη εκ μέρους του προμηθευτή σε όσες περιπτώσεις επεδίωξαν να το εφαρμόσουν

Λύση στο πρόβλημα:

στροφή στις παλιές συνήθειες ή και υιοθέτηση νέων πρακτικών, εκτός του αυτοματοποιημένου συστήματος

Επίλογος

- καμία πρόθεση γενίκευσης των συμπερασμάτων που προηγήθηκαν στο σύνολο των ελληνικών βιβλιοθηκών
- ο προβληματισμός για την «πραγματική χρήση» αποτελεί σημαντικό στοιχείο του όλου σχεδιασμού των εφαρμογών αυτοματισμού